

رئیس جمهوری:

از امروز ماسک زدن اجبار است

گروه سیاست: رئیس جمهوری روز گذشته در جلسه ستاد ملی مقابله با کرونا گفت: «توانمندی کشور ما این است که در این ایام کرونایی روی پای خود ایستاد. هم در مسائل بهداشتی هم در تولید ماسک، هم در آماده سازی کیت ها کار بزرگی شرکت های...

صفحه ۳

یکشنبه ۱۵ تیر ۱۳۹۹ • ۱۳ ذی القعدة ۱۴۴۱ • ۵ جولای ۲۰۲۰

تیترا

تکذیب جزئیات توافق در مصاحبه ای که منتشر نشد

اما واگرهای قرارداد ۲۵ ساله با چین

صفحه ۴

موج دوم کرونا و کشورهای خوش خیال

صفحه ۹

قطع رابطه با اسرائیل از مصدق تا بازرگان

صفحه ۳

«شرق» بررسی می کند پیوندی فرمان مسروطه خواهی

گفتگو با تقی آزادارمکی دموکراسی، آخرین پروژه ایران است نه اولین

صفحه ۲

حرف اول

فراز و فرود ارز در فضای التهابی

حیدر مستخدمین حسینی . کارشناس بانکی

مقوله ارز با سیاست های ارزی جزء مهم ترین سیاست های اقتصادی کشور است و مقام ناظر باید رویکرد مشخص و شفافی در این زمینه داشته باشد. اینکه در دو سال اخیر نوسانات پیاپی ارز رخ داده اما با وجود همه تحلیل ها، درباره آن توضیحات جامع و مناسبی ارائه نمی شود، بازار را بیشتر دچار سردرگمی کرده است. مثلا بانک مرکزی، التهابات بازار ارز را موقتی و گذرا می داند و برخی تحلیلگران آن را تحت تاثیر موارید مانند ریاست جمهوری ترامپ، کاهش تقاضای نفت و کرونا اعلام می کنند. این در حالی است که عوامل مؤثر در نرخ ارز فقط بیرونی نبوده و بخشی از آنها درونی هستند. در روزهای گذشته شاهد آن بودیم که نرخ های عجیبی برای دلار به ثبت رسید و وظیفه بانک مرکزی، پیش بینی نوسانات و مدیریت آن است. ۸۰ درصد ارز در دست دولت است و دولت با اختیارات موسع می تواند نرخ ارز را مدیریت کند. شفاف باشد و توضیحات لازم و جامع را ارائه دهد، چنین شبهاتی مطرح نخواهد شد. اصطلاحاتی مانند فروپاشی یا ورشکستگی ریال که در هفته های قبل و به دنبال افزایش نرخ ارز مطرح شد، کاملا اغراق آمیز و غیرکارشناسی است؛ چون صرفا بر اثر عوامل اقتصادی و مالی رخ نداده است...

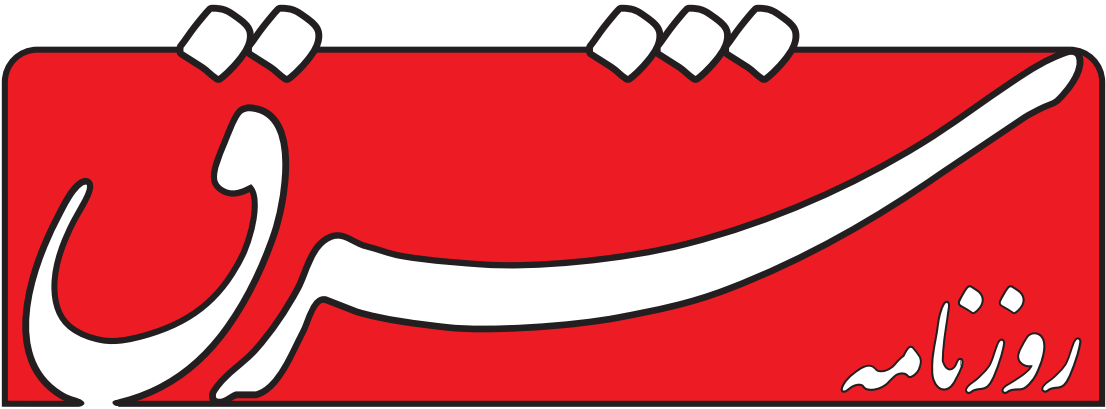
ادامه در صفحه ۹

برای درج تبلیغات خود در وبسایت روزنامه شرق با ما تماس بگیرید

۸۸۹۴۲۰۳۵

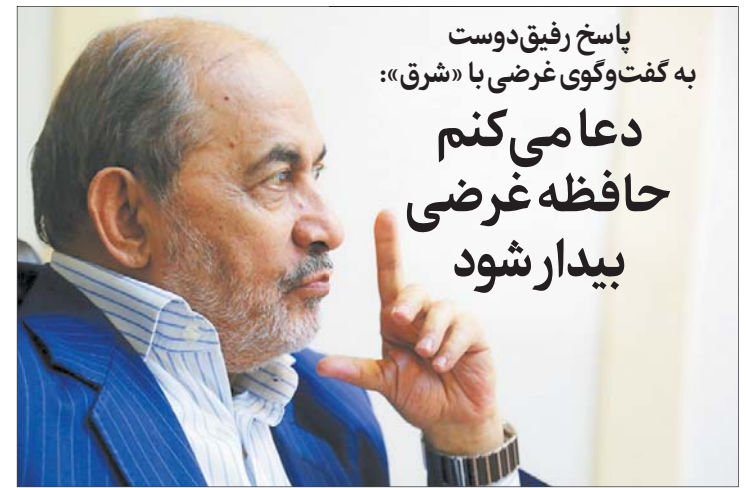
sharghdaily.ir

رئیس مجلس یازدهم همچنان حکم صادر می کند

همه منصوبان قالیباف

شرق: محمدباقر قالیباف کمی بیش از یک ماه است که به عنوان رئیس مجلس یازدهم برگزیده شده، اما همچنان در حال انتصاب معاونان و مشاوران پارلمان است؛ افرادی که بیشتر آنها در چندین سال گذشته با قالیباف کار کرده اند و در شهرداری تهران نیز حضور داشته اند. قالیباف همچنین روز گذشته معاون نظارت و معاون قوانین مجلس را منصوب کرد تا کم کم حلقه

پاسخ رفیق دوست به گفتگوی غرضی با «شرق»:

دعا می کنم حافظه غرضی بیدار شود

مدیرمسئول محترم روزنامه «شرق» سلام علیکم احتراماً در پاسخ به مطلب اکثراً کذب و بی ماخذ جناب آقای مهندس غرضی در صفحه اول آن روزنامه در مورخه چهاردهم تیرماه مطلب زیر را در همان صفحه با همان ابعاد منتشر فرمایید. ۱- برخلاف تصور و خیال های مهندس غرضی، سپاه در روز نهم اسفندماه ۱۳۵۷ و با فرمانی که حضرت امام به آقای لاهوتی داده بودند، زیر نظر دولت موقت تشکیل شد و بنده به دستور بزرگان شورای انقلاب در یادگان عباس آباد که محل تشکیل سپاه بود، حضور یافته و به عنوان اولین سپاهی ثبت نام کردم. در همان جلسه آقای دانش به عنوان فرمانده سپاه و بنده به عنوان مسئول تدارکات و بقیه برادران هم به عنوان اعضای شورای فرماندهی انتخاب شدند. مسئولیت تهیه مکان و امکانات از روز اول به عهده اینجانب بود، بعدها آقای غرضی تشریف آوردند که ما با دولت موقت به شدت اختلاف نظر داشتیم. بنده به اتفاق همین آقای غرضی و مرحوم خانم دیباغ در قم به محضر امام شرفیاب شدم، به نشانی آنکه قبل از ملاقات ما مرحوم شهید مدنی از اتاق امام خارج شده و در حضور امام هم بنده حقیر صحبت کردم که ما با دولت موقت مشکل داریم و نمی توانیم کار کنیم، ایشان فرمودند امر سپاه با شورای انقلاب باشد. بنده عرض کردم مرقوم می فرمایید، فرمودند بروید از طرف من به شورای انقلاب بگویید. من این جمله امام را در دفتر یادداشت نمودم و به تهران آمده خدمت حضرت آیت الله شهید بهشتی تقدیم کردم. پیروی جلساتی که در روزهای قبل در محل یادگان جمشیدیه بین نمایندگان افرادی که در

خبر به وقت شرق

هر شب در کانال تلگرامی شرق @sharghdaily

گفتگو با عباس آخوندی

کمبود مسکن و وفور خانه های خالی

گروه اقتصاد: آنچه از نظر می گذرد، خلاصه ای است از گفت وگویی که بین عباس آخوندی، وزیر سابق راه و شهرسازی با اعضای گروه ترانه تهران انجام شد. بدیهی است که مسائل مختلف مربوط به مشکل مسکن، موجب دغدغه اعضای...

صفحه ۵

سال هفدهم • شماره ۳۷۵۸ • موقتا ۱۲ صفحه • ۵۰۰۰ تومان

سرمقاله

قصه پر آب چشم مسکن

کمال اطهاری . پژوهشگر اقتصاد توسعه

هر چه می گویم که باز هم درباره بازار تقبلی مسکن ننویسم که تبدیل به هسته سخت اقتصاد نوفنودال در ایران شده است، سیاست گذاری نادرست دولت چنان عرصه را بر مردم تنگ می کند که ناممکن می شود. مردمی سرگشته که قبابی زنده خویش را بر دوش کشیده، به دنبال سرنمایی به هر سوی می دوند تا دمی از رنج تورم و بی کاری و بیماری بیاسایند، به راستی که برنامه ریزی شهری و مسکن در ایران چند دهه است که با آغاز تراکم فروشی به تسخیر بورژوازی رانت جوی غیرمولدی درآمد که به هیچ وجه خواهان عقب نشینی از مواضعی که در مجاری گردش مازاد اقتصادی در ایران اشغال کرده، نیست و به تدریج تمام قوانین را در خدمت خود می گیرد و اگر گاه دستگامی مانند شهرداری با تراکم فروشی مخالفت کند، با آرامش مشغول خالی کردن زیر پای آن می شود تا همچنان رانت جویی را به بهای آوار رنجی عظیم بر مردم ادامه دهند و حق مردم و به خصوص محرومان را برای بهره مندی از مسکن مناسب (ماده ۳۱ قانون اساسی) بی واکنشی زیر پا بگذارند. اول بگوییم که چرا این بازار تقبلی است (بر شهر تهران متمرکز می شوم که مسند سرمایه داری همدستان است): بنا بر آمار بانک مرکزی، در خرداد ۱۳۹۸ در حالی که تعداد معاملات واحدهای مسکونی در شهر تهران نسبت به خرداد ۹۷ بالغ بر ۶۰ درصد کاهش یافته بود، بهای متوسط یک مترمربع واحد مسکونی ۱۰۴ درصد افزون شد. این افزایش همچنان ادامه داشته، به طوری که در خرداد ۹۹ بهای متوسط یک مترمربع واحد مسکونی (۱۹ میلیون تومان) نزدیک به سه برابر خرداد ۹۷ (مترمربعی ۶،۵ میلیون تومان) شده است، در حالی که بر تعداد خانه های خالی با شیبی تند افزوده می شود. این در حالی است که مرکز آمار ایران در اسفند ۱۳۹۶، شاخص قیمت ها (۱۳۹۵ = ۱۰۰) در مناطق شهری را ۱۱۱،۴ و در اسفند ۹۸ ۲۳۲،۰۹ گزارش کرده است، یعنی در بازه زمانی مشابه که می توانسته بر قیمت مسکن تاثیر بگذارد، قیمت ها در مناطق شهری ۲،۱ برابر شده که بخشی از آن وابسته به کمبود کالاها و وابستگی بسیاری از کالاها به نرخ ارز است. در ۲۸ اسفند سال ۹۶ بهای یک دلار چهار هزار و ۹۰۰ تومان و در ۲۸ اسفند سال ۹۸ یک دلار ۱۵ هزار و ۷۰۰ تومان بوده و در این مدت ۳۰،۲ برابر ارز دولتی تنها ۱،۲ برابر شده بود، یعنی تحریم اثری اجتناب ناپذیر بر قیمت کالاها و خدمات مصرفی داشته است، اما نه بر مسکن که وابسته به خارج نیست. به یاد بیاورید از سال ۷۲ تا ۹۲ قیمت واحد زمین در ایران ۱۰،۷ برابر افزایش یافته بود، این در حالی است که افزایش سطح عمومی قیمت ها در این دوره ۳۷ برابر شده بود. همچنین متوسط قیمت مسکن در تهران از سال ۷۲ تا ۹۱ از ۵۱ هزار تومان به شش میلیون و ۵۱۰ هزار تومان رسیده و بیش از ۱۲۷ برابر شده است و قیمت یک مترمربع زمین و زمین کلنگی در شهر تهران در بهار ۹۸ نسبت به بهار ۹۶ بالغ بر ۴،۷ برابر شده است، در حالی که به جز ساختمان های ۲۰ طبقه به بالا، تحریم اثری بر نهادهای ساختمان مسکن و به طور بدیهی زمین در ایران ندارد، اما در مقابل این افزایش سوداگران بهای مسکن و زمین، همه دستگاه های ذی ربط، از وزارت راه و شهرسازی گرفته تا سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان، سکوت اختیار کرده و می کنند. یعنی درباره هر افزایش قیمتی درباره هر کالایی واکنش می بینیم و حتی اخیرا درباره اجاره بهای مسکونی، اما درباره بهای فروش مسکن نه. به عبارت دیگر همان طور که در مقاله «توسعه ایران در محاق: روایت مسکن» (نشریه چشم انداز ایران، ۱۳۹۶) نشان دادم، بخش مسکن و زمین (برنامه ریزی شهری) آینه تمام نمای اتکارآمدی و کژکارگری سیاست گذاری و نهادهای در ایران است که به قفل شدن بخش مستغلات و بعد از آن کل اقتصاد ایران و ازین رفتن رفاه و امنیت خانوار منجر شده است، تا در عمل تحریم را ممکن و مؤثر کند و جامعه را در رخدادهایی نظیر آبان ۹۸ به واکنش وادار. برای اینکه ببینید این چشم بستن وزارت راه و شهرسازی بر برادر رفتن بنیان خانواده چگونه بوده، با استفاده از آمار بانک مرکزی و مرکز آمار ایران، نسبت بهای متوسط معاملاتی یک مسکن ۹۰ مترمربعی را در شهر تهران (حدود متوسط مساحت واحد مسکونی موجود در شهر که بسیار کمتر از متوسط حدود ۱۴۰ متر مربع پروانه های صادره است) به هزینه متوسط سالانه خانوار در شهر تهران (که جانشین معتبر درآمد (است) محاسبه کرده ام: این نسبت برای سال های ۹۶ و ۹۷ و به ترتیب ۱۰۶،۷ و ۱۳۰،۷ برابر بوده است، در حالی که می دانیم حداکثر میزان قابل پذیرش برای این فاصله، چه از لحاظ تعادل و رشد اقتصادی و چه از نظر راه اجتماعی، پنج برابر است.

ادامه در صفحه ۲

عکس: Reuters

جمهوری خواهان علیه جمهوری خواهان شکاف در بزرگترین پایگاه حامیان دونالد ترامپ نطق «آتشین» ترامپ علیه معتذر ضان

صفحه ۸

یادداشت

افسون حل یک شبه مشکلات ایران

بایزید مردوخی اقتصاددانان

شیوع ویروس کرونا فعالیت بخش های مختلف کسب و کار، درآمد و اقتصاد ایران را تحت تاثیر قرار داده است. هزینه های مقابله با آن و افزایش قیمت ها، به اقتصاد ایران تحمیل شد. بخشی از افزایش قیمت ها در هفته های اخیر ناشی از تبعات کرونا و تاثیرگذاری آن بر کسب و کارهاست. به تازگی پژوهشکده آمار ایران پژوهشی انجام داده که نشان می دهد در اسفند ۹۸ و فروردین ۹۹ در کل بخش های کسب و کار تا ۲۴،۵ درصد افزایش قیمت وجود داشته است. در اردیبهشت ماه ۲۸ درصد کسب و کار افزایش قیمت، ۲۰،۲ درصد کاهش و ۵۱،۹ درصد شرایط بدون تغییر را تجربه کرده اند که روند افزایش قیمت ها در اردیبهشت ماه را نیز نشان می دهد. در کنار اینها، خطر نقدینگی و تورم ناشی از آن را نیز نباید از یاد برد، زیرا نقدینگی به شکل مداوم در حال افزایش است. آنچه مشخص است شیوع ویروس کرونا، شرایطی را پدید آورد که دولت برای کمک به فقرا و بی کاران ناشی از تعطیلی و آسیب به کسب و کارها، مابقی در اختیار نداشت. دولت به درستی، این نگرانی خود را بیان نکرد، چون تبعات روانی جدی داشت. از سوی دیگر عرضه برخی کالاها از ارزان توسط دست فروش ها و موج مراجعه به آنها به دلیل کاهش درآمد مردم، شیوع کرونا را در پی داشت. دولت هم امکانات لازم برای تدوام قرنطینه و تعطیلی همه کسب و کارها و تردد در سطح شهرها و روستاها را نداشت. رئیس جمهور و ستاد مدیریت کرونا با جلسات مداوم تلاش کردند که در سطح استان و گاهی در سطح شهرستان ها، تغییراتی ایجاد کنند. اکنون وضعیت چندین استان قرمز و چند استان نیز در وضعیت هشدار یا زرد است. آنچه اتفاق افتاد به دلیل وضعیتی که ایران در آن گرفتار شده، اجتناب ناپذیر بود، چرا که منابع ارزی کشور، در بدترین شرایط ممکن قرار دارد. قانون اساسی دولت را نسبت به تولید رفاه اجتماعی و حمایت از بی کاران، مکلف کرده و دولت هم بهتر می داند اما در شرایط فعلی، منابع کافی حتی برای پرداخت حقوق کارکنان را ندارد. در سال های گذشته در سازمان برنامه و بودجه، منابع بخش هزینه ای را از محل درآمدهای نفتی تامین می کردیم و با دو بار تلاش این اتفاق رخ ندهد. ابتدا هنگام تشکیل حساب ذخیره ارزی در برنامه چهارم توسعه که بنا بود صرفا امور زیربنایی را شامل شود و دوم هنگام

ادامه در صفحه ۴